

BURUN

Yazan: Nikolai Vasilieviç Gogol

Uyarlayan: Yaprak Sandalci

Gen. Mehmet ÖZGÜL

Kişiler

Platon Kuzmiç Kovalov.....5. dereceden memur
İvan Yakovleviç.....Berber
Burun
Praskovya Ossipovna..... Berberin karısı
İvan..... Kovalyov'un uşağı
Polis
Aleksandra Grigorievna Potdoçina
Potdoçina'nın kızı
Gazetede kâtip
Sokaktaki insanlar
Bekçi
Arabacı
Satıcılar (Balıkçı- Manav- Pastanede garson)
GOGOL- DEV KUKLA

Zaman ve Mekan

Petersburg, 1830lar

05.03.2008

097

GİRİŞ ŞARKISI

Bazen öyle garip şeyler olur ki hayatta
 Ağzı bir karış açılır insanın o anda
 Bir an durup bakakalır
 Anlam vermeye çalışır
 Boşuna
 Her şeyin anlamı yok
 Her olanın sebebi yok
 Hayatta rastlantı çok
 Günlük güneşlik bir günde birden yağmur başlar
 Çölün orta yerinde bir kaktüs çiçek açar
 Şehrin en kalabalık yerinde bir pencereye
 Rengarenk bir papağan geliverir birden bire.

Bazen öyle garip şeyler vardır ki hayatta
 Farkında değildir kimse biri göstermedikçe
 Öylece kabul edilir
 Sorgulanmaz geçilir
 Boşuna
 Her şeyin anlamı yok
 Her olanın sebebi yok
 Hayatta rastlantı çok
 Aslında en garip olan değişmeden aynı kalan
 Neden şaşmaz hiç insan hep aynı yüzle uyanmaktan
 İki göz iki kulak ve iki el iki ayak
 Şu burunla ağza bak neden bi tane ki onlar

Bazen öyle garip şeyler olur ki hayatta
 Ağzı bir karış açılır insanın o anda
 Bir an durup bakakalır
 Anlam vermeye çalışır
 Boşuna
 Her şeyin anlamı yok
 Her olanın sebebi yok
 Hayatta rastlantı çok
 Bir sabah uyanınca, yüzünü yıkayınca
 Aynaya baktığında, burnunun yeri bomboşsa
 Bir an dur düşün bunu, asıl garip olan bu mu?
 Yoksa burnunun her sabah, aynı yerde durduğu mu?

Bazen öyle garip şeyler vardır ki hayatta
 Farkında değildir kimse biri göstermedikçe
 Öylece kabul edilir
 Sorgulanmaz geçilir
 Boşuna
 Her şeyin anlamı yok
 Her olanın sebebi yok
 Hayatta rastlantı çok

I. PERDE

1. Sahne

(IVAN YAKOVLEVİÇ, KARISI PRASKOVYA OSSİPOVNA)

Berber İvan Yakovleviç in yatak odası ve mutfak

IVAN YAKOVLEVİÇ

(Prsakóvya Ossípovna fırından yeni pişmiş ekmekler çıkarırken İvan Yakovleviç yatağından doğrulur burnuna gelen taze ekmek kokusunu içine çeker)

Praskovya Ossipovna! Bu gün kahve içmeyeceğim. Sen bana iki baş soğanla biraz sıcak ekmek ver yeter.

(Seyirciyle konuşur)

Aslında canım kahve de çekiyor ama söyleyemem ki! Karım canıma okur. Aman kalsın boşver.

PRASKOVYA OSSİPOVNA

(kendi kendine söylenir)

Ziftin pekini ye e mi.

(yüksek sesle)

İyi peki!

(kendi kendine söylenir ve sofraya bir ekmek fırlatır)

Kahve de bana kalır bari.

(İvan Yakovleviç geceliğinin üzerine frak geçirir sofraya oturur. Biraz tuzla iki baş soğanı hazırlar. Ekmeği önüne alıp bıçakla kesmeye hazırlanır. Somunu ortadan ikiye böler, birden ekmeğin içinde garip bir şey fark eder. Bıçağının ucuyla kurcalar, sonra parmağıyla dokunur Kendi kendisine söylenir)

IVAN YAKOVLEVİÇ

Sert bi şey bu. Ne olabilir ki?

(Kurcaladığı şeyin kesik bir burun olduğunu fark eder)

Aaa! Bir Burun! Yok yok olamaz!

(Gözlerini oğuşturup tekrar bakar)

Resmen bi burun bu! Olamaz rüya görüyorum herhalde

(Tekrar tekrar bakar)

Rüya müya değil bu gerçekten bir burun! Ortada var büyük mü büyük bir sorun!! Üstelik ben bu burnu tanıyorum. Allah kahretsin bu burun...

PRASKOVYA OSSİPOVNA*(avaz avaz)*

Hay lanet olası ayyaş herif! Hay haydut bozuntusu! Hay başımın püsküllü belası! Sonunda bunu da becerdin ha! Bir eksiğimiz sabah kahvaltısında kesik bir burundu. Sayende ona da kavuştuk. Elalemin kocası kahvaltıda peynir alır zeytin alır salam alır sosis alır bizimkisi burun! Hadi bakalım buraya buyrun!

IVAN YAKOVLEVIÇ*(elinde burun, çaresiz bir halde)*

Bir saniye susabilir misin? Başımız büyük belada ben bu burunun sahibini tanıyorum

PRASKOVYA OSSİPOVNA*(avaz avaz)*

Başımız mı dedin? Başımız değil canım, BAŞIN! Senin başın belada! Anladın mı sersem. Seni polise kendi ellerimle teslim etmezsem bana da Praskovya Ossipovna demesinler. Zaten şimdiye kadar üç kişiden duydum, milleti traş ederken burunlarını koparacak gibi çekiyormuşsun.

IVAN YAKOVLEVIÇ

Bu, Çarşamba ve Pazar günleri tıraş ettiğim 5. dereceden memur Kovalev'in burnu. İnanılır gibi değil ama bu onun burnu.

PRASKOVYA OSSİPOVNA*(alay ederek)*

Bendeniz de 1. dereceden salaklar şahı berber Ivan Yakovleviç'in karısı. Tanıştığımıza memnun oldum bay burun!

IVAN YAKOVLEVIÇ

Ne olur sus artık Praskovya Ossipovna! Şunu bir beze sarıp bir köşeye saklayayım. Bir kaç gün sonra başımdan defetmenin bir yolunu bulurum.

PRASKOVYA OSSİPOVNA

Sen onu külahıma anlat. Odamda kesik bir burun saklanmasına izin mi vereceğim zannediyorsun. Usturani bilemekten başka hiçbir şeye aklın ermez zaten senin hödük. Kendi yediği halt yetmiyormuş gibi bir de benim başımı polisle belaya sokacak. Yok öyle yağma. Bana bak odun kafalı derhal yok et bunu bu evden. Al, nereye götüreceksen götür bir daha gözüm görmesin.

IVAN YAKOVLEVİÇ

(ensesini kaşıyarak dolaşır)

Böyle bir şey nasıl geldi başıma? Acaba dün eve sarhoş mu döndüm? Ama sarhoş da olsam ayık da olsam mantıklı bir şey değil bu. Bir kere ekmek... Öyle bi şey ki pişiyor. Halbuki burun... Burun ekmeğin içinde ne arıyor? Bambaşka bir şey. Olanaksız! Deli olacağım.

PRASKOVYA OSSİPOVNA

Sarhoştun, sersemdin bir de üstüne delirmen eksikti. Ayol ben asıl zırdeli olacağım bu evde. Hey Allahım bana akıl fikir ver.

IVAN YAKOVLEVİÇ

Bu olayı polis duyacak, gelip evimizde burnu bulacak ve beni sorguya çekecekler. Ne dersem diyeyim fayda etmeyecek, beni suçlu bulacaklar. Bittim ben mahvoldum.

PRASKOVYA OSSİPOVNA

Bittin sen mahvoldun! Senden önce asıl ben bittim! Sarhoş, sersem, deli, odun kafalı hödük kocası olan benim. Asıl ben bitmişim de dünyanın haberi yok.

IVAN YAKOVLEVİÇ

Yok yok bu böyle olmaz. Benim derhal bu burundan kurtulmam lazım.

PRASKOVYA OSSİPOVNA

Evet evet doğru! Benim de hem burundan hem de şu sersem kocadan kurtulmam lazım!

IVAN YAKOVLEVİÇ

Praskovya Ossipovna yeter artık! Söylenmeyi bırak da çizmelerimle, üstüme atacak bir şeyler ver bana. Bir de şu burnu sarabileceğim bir paçavra parçası.

PRASKOVYA OSSİPOVNA

(kıyafetleri fırlatır)

Hay paçavra kadar taş düşsün başına. Yürü git, temizle yediğin haltı!

2. Sahne

(IVAN YAKOVLEVİÇ, BEKÇİ, POLİS MEMURU, SOKAKTA YÜRÜYENLER)

Neva Nehri kıyısı

IVAN YAKOVLEVİÇ

Neresi olursa olsun şu paçavradan kurtulmam lazım. Bir taş altına mı sıkıştırsam? Bir kapının arkasına mı atıversem? Yok yok! Daha sağlam bir yer bulmam lazım

1.YOLCU

Nereye böyle sabah sabah İvan Yakovleviç?
Siz hiç bu kadar erken açmazdınız dükkanınızı?

IVAN YAKOVLEVİÇ

Aa! Şey! Çırak izinli de, o yüzden.

1.YOLCU

Öyle mi? Kolay gelsin iyi günler.

IVAN YAKOVLEVİÇ

İyi günler Nikolai Vasilieviç (Gogol)

2.YOLCU

Günaydın İvan Yakovleviç! Erkencisiniz?

IVAN YAKOVLEVİÇ

Günaydın, günaydın Konstantin Sergiyeviç (Stanislavski)

2.YOLCU

Aceleniz var galiba.

IVAN YAKOVLEVİÇ

E şey evet, bir müşteri bekliyor da...

(sağa sola bakar kimseye görünmediğini düşündüğü bir anda elindeki mendili yere düşürür ve farkında değilmiş gibi yürümeye devam eder)

BEKÇİ

(Uzaktan elindeki sopasıyla işaret eder)

Hey! Hey! Ahbap bir şey düşürdün cüzdanın olmasın dikkat et!

IVAN YAKOVLEVİÇ

(eğilip alır ve tekrar cebine koyar)

Ah! Fark etmemişim. Teşekkür ederim uyarınız için.

(kendi kendine söylenir)

Lanet olsun! Sabahın köründe bütün tanıdık tanımadık herkesle karşılaşmak zorunda mıyım. Saat 9 oldu ben hala şu meretten kurtulamadım. Bütün dükkanlar açılmaya başladı, sokak insanlarla dolmaya başladı. Yok yok belli ki sokağa atma şansım yok. Başka bir çare bulmalıyım.

BALIKÇI

Taze balık vaaar. Canlı canlı bunlar. Neva nehrinin meşhur alabalıkları
 Rapuşkalar bunlar. Gel gel vatandaş gell!
 Oooo kimleri görüyorum! Günaydın komşum!

IVAN YAKOVLEVIÇ

Günaydın, günaydın

BALIKÇI

Ne o zulada votkan mı bitti? Hayırdır sabah sabah?
 Nasıl oldu da bu saatte uyandın sen?

IVAN YAKOVLEVIÇ

(kendi kendine konuşur)

Neva nehri! Elbette bunu nasıl düşünemedim ki? Nehre attım mı
 kurtulurum..,

BALIKÇI

Ne atıyorsun yahu nehire. Dırdırcı karını mı yoksa?

IVAN YAKOVLEVIÇ

(kendi kendine konuşur)

Atmak mı? Karımı mı? Nereye ne atıyorum?

BALIKÇI

O hoo! Sen içmeden de sarhoş gibisin yahu! Nehre atarım kurtulurum
 gibi bir şeyler söylüyordun ya az önce...

IVAN YAKOVLEVIÇ

(gülerek durumu kurtarmaya çalışır)

Ha o mu? Ben şey diyordum.

Öyle bir nehirdir ki Neva

Her zaman olur her derde deva

İsakiyef köprüsüne gitsem

Biraz orda durup Neva'yı seyretsem

(fısıldayarak seyirciyle konuşur)

Şu lanet olası burundan kurtulsam.

BALIKÇI

Burun mu dedin? Nezle mi oldun yoksa?

IVAN YAKOVLEVIÇ

Hayır! Burun falan demedim. Sıkıntıları dertleri sulara atıp koy versem
 dedim.

BALIKÇI

Ah ah! Neva' dan sana ne fayda.
 Bak bir tavsiye şu eski dostundan sana.
 Gel bir siftah at şu tezgaha.
 Al şu Rapuşkalardan götür karına.
 Bak bakalım dır dır mıdır kalıyor mu bir daha?

(yandaki manava seslenir)

Fark ettin mi Anton Pavloviç, (Çehov) siyah frakı nasıl da sararıp solmuş?
 Sarı yakası kirden nasıl da ışıltı ışıltı parlar olmuş?

MANAV

Ya düğmelerine ne demeli?... Gördün değil mi? Üç düğmesinin yerinde
 eskiden onları taşıyan iplik parçaları sarkıyordu.

BALIKÇI

Gördüm gördüm elbette deee... bana bir tuhaflığı var gibi geldi.

MANAV

(alay ederek)

Yok canım ne tuhaflığı olacak. O toptan tuhaf zaten. Geçen gün çırağı
 bana uğradığında anlatıyordu. 5. dereceden memur Kovalev gelmiş tıraş
 olmaya. Adam kurulmuş koltuğa. Bizimkinin elleri leş gibi. Adam "Ellerin
 çok kötü kokuyor" demiş. Bizim ki ne dese beğenirsin. "Neden kokuyor
 acaba?"

BALIKÇI

Hayda! Böyle mi demiş gerçekten?

MANAV

Valla böyle demiş.

BALIKÇI

Ee ne olmuş sonra?

MANAV

Ne olacak, adam "Nerden bileyim kardeşim kokuyor işte ellerin" demiş.
 İvan Yakovleviç hiç umursamadan adamın yüzünü, yanaklarını,
 kulaklarının arkasını, çenesinin altını, kısaca neresi aklına eserse her
 yerini sabuna bulayıp kıs kıs gülmüş.

BALIKÇI

Bu tuhaflık değil, düpedüz utanmazlık yahu!

MANAV

Diyorum ben sana , tuhaflığı muaflığı yok o adamın. Çatlığın teki.

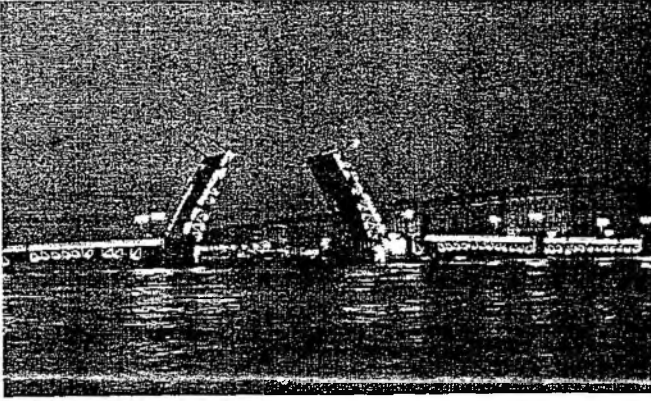
BALIKÇI

Yok bana yine de bir acayiplik varmış gibi geldi. Aman neyse boşver.

3. Sahne

(İVAN YAKOVLEVIÇ, POLİS, GAİPTEN GELEN SES)
(Neva nehri üzerinde İsakiyevsk köprüsü üstü)

İvan Yakovleviç köprü üstüne varır. Çaktırmadan sağa sola bakarak korkuluğa yaklaşır. Balıkları seyrediyormuş gibi yapıp elindeki paçavraya sarılı burnu usulca nehre atar. Kapısında "YEMEK VE ÇAY" yazan bir dükkana doğru yürür.

İVAN YAKOVLEVIÇ

Oh! Şükürler olsun! Sırtımdan bir tonluk bir yük kalktı sanki
Eh İvan Yakovleviç hak ettin artık bir bardak punç içmeyi.
Off! Kahretsin! Memurların tıraş olma saati geldi de çattı.
Üzgünüm ama, usturamın tutkunları
Beklemek zorunda üç on dakikayı.
Kusura bakmayın saygıdeğer memur beyler,
Yaşadığım bu stresten sonra çalışamaz bu eller
Sakallarınız mı?
Varsın iki milim daha uzasınlar.

(Yüzünün iki yanında geniş favorileri olan, üç köşe şapkalı, iri yarı bir polis karşı kaldırımında belirir. İvan Yakovleviç taş kesilir)

POLİS

Hey! Ahbap, yanıma gelir misin biraz?"

(İvan Yakovleviç kasketini uzaktan çıkararak polisin yanına yaklaşır ve ayaklarını birbirine vurur..)

İVAN YAKOVLEVIÇ

Sağlıklar diler, saygılar sunarım efendim.

POLİS

Sen şimdi efendimi bırak da köprüde ne iş çeviriyordun onu söyle.

IVAN YAKOVLEVİÇ

Yemin ederim efendim, işimin başına gidiyordum. Ben berber dükkanı işletirim... Nehir hızlı akıyor mu diye merak ettim.

POLİS

(*alaylı alaylı göz kırparak konuşur*)

Sen onu külahıma anlat. Doğrusunu söylemeden kurtulamazsın elimden.

IVAN YAKOVLEVİÇ

Efendim, izin verin, haftada 3 kez parasız tıraş edeyim sizi.

POLİS

Bırak sen şimdi bunları! Beni senin gibi üç berber tıraş ediyor, üstelik bununla gurur duyuyorlar. Uzatma da söyle bakalım ne yapıyordun sen orada?

GAİPTEN GELEN SES (GOGOL'ÜN GÖLGESİ)

**OLAY BUNDAN SONRA KOYU BİR SİS PERDESİNE BÜRÜNDÜ.
SONRASINDA NELER OLDUĞUNU ÖĞRENMEK NE YAZIK KI
ELİMİZDE DEĞİL...**

GİRİŞ ŞARKISI TEKRAR

(müziğe esrarengizlik efektleri ilave edilir)

II. PERDE**1. Sahne**

(V. DERECE DEN MEMUR KOVALEV, UŞAĞI İVAN, 3. DERECE DEN MEMUR KILIĞINDA BURUN)

(Kovalev'in evi- Duvar da Kovalev'in yüksek rütbeli bir kıyafet giyinmiş resmi bulunur)

KOVALEV

Bırrr

IVAN

Her sabah bu sesi çıkarır niyeyse!!

KOVALEV

İvan bakar mısın?

IVAN*(kendi kendine söylenir)*

Yine ne saçmalık buyuracak sabah sabah

KOVALEV

İvan baksana şu burnumun ucuna. Dün akşamki sivilce duruyor mu hala?

IVAN

Demedim mi? Buyurun işte sorduğu soruya bakın

(sırtı dönük odaya girer elinde kahvaltı tepsisi ve ayna vardır. Kovalev i gördüğü anda elindeki tepsi yere düşer. Aklını kaçırmış bir şekilde Jingle Bells melodisi eşliğinde kekeleyerek şarkı söylemeye başlar

Si si si sivilce... güzel sivilce
 Nereye kayboldun böyle gizlice
 Si si si sivilce ..güzel sivilce
 Ne olur gitme bizi terk etme.

KOVALEV

Çattık! Delirdi mi ne bu yahu?

IVAN

Güzel sivilce
 Gel beni dinle
 Dön geriye yerleş eski yerine
 Sensiz bu hayat
 Çok karışacak
 Söylemedi deme
 Dön gel yerine.

KOVALEV

Kahvaltı tepsim devrildi
 Uşağım delirdi
 Yetti artık yetti
 Kaldıramam başka bir felaketi

IVAN

Si si sivilce güzel sivilce
 Nereye kayboldun böyle gizlice
 Si si si sivilce....

KOVALEV

Yeter! Yeter dedim! Kes şunu artık! Ver şu aynayı bana.

IVAN

Veremem

KOVALEV

Ne demek veremem ver diyorum sana

IVAN

Veremem diyorum

(Kovalev uşağının yanına gidip elinden hızla çekip alır aynayı Aynaya baktığı anda sırt üstü küt diye düşer. Aniden sıçrayarak fırlar.

KOVALEV

Çabuk havlu ile su getir bana

(İvan Si si si sivilce şarkısını okuyarak koşarak odadan çıkar

Olacak şey değil burnum yok! İvaaaaan çabuk buraya gel

IVAN

(elinde havlu ve ibrikle döke saça getirdiği su ile içeri girer)

Geldim efendim

KOVALEV

Çimdik at bana

IVAN

Olmaz efendim atamam

KOVALEV

At diyorum emrediyorum.

(İvan çok şiddetli bir çimdik atar)

KOVALEV

(Canı yanan Kovalev yerinden sıçrar)

Yeter o kadar demedik! Ver şu suyu yüzümü yıkayacağım.

(Yüzünü yıkadıktan sonra tekrar aynaya bakar)

Yok! Gerçekten de yok! Burnum yerinde yok!

(İvan, efendisinin her sözünü papağan gibi ucundan yakalayıp tekrarlar)

IVAN

Yok yerinde yok

KOVALEV

Bunca yıl Kafkasya da askerlik yap

Zor koşullarda çalış çabala

IVAN

Zor koşullarda alıř çabala..

KOVALEV

Sivil hayata geçeli şunun şurasında daha 2 yıl olmuş

IVAN

şunun şurasında daha 2 yıl olmuş

KOVALEV

Tam hayatın keyfini süreceğim řu başıma gelene bak.
Hangi kadın yüzüme bakar ki artık?

IVAN

Hangi kadın bakar ki?

KOVALEV

Papağanlığı bırak sinirimi bozuyorsun

IVAN

Papağanlığı bırak sinirimi bozuyorsun
(Kovalev elindeki suyu İvan ın yüzüne fırlatır. İvan kendine gelir)
Çok özür dilerim efendim. Affedin beni.

KOVALEV

Bu kadar zırvalık yeter.
Zaten bu İvan, insanı deli eder.
Ah burnum ah! O gitti gider.
şimdi yolda herkes soracak teker teker
Saygıdeğeri Bay Kovalov burnunuz neredeler.
Dikilme karşımda İvan git de bir mendil ver.
(İvan koşarak bir mendil getirir. Kovalov mendille burnunun olduğı yeri kapar. Üstüne
bir ceket alıp işine gitmek üzere evinden çıkar. Odada kalan uşak İvan, duvardaki
Kovalov'un portresine bakarak biraz acıyarak biraz alay ederek onun hareketlerini taklit
ederek konuşur.)

IVAN

Ah beyim aah
Bu hallere de mi düşecektin vah vaah!
Sen ki bir gün olsun kolasız gömlekle gezmezsın.
řu yanaklarından dudaklarına uzanan geniiş favorilerininle
doktorlara, mimarlara, zengin tüccarlara benzersin.
Cebinden altın köstekli saatini sallarsın
Kösteğine asılı,
Üstünde haftanın tek tek günleri yazılı
7 değışik mühür taşırsın

Pazartesi, Salı, Çarşamba...
 gün gün kağıtlara basarsın.
 Taa! Kafkasya'dan Petersburg'a ne hayallerle geldin
 Vali yardımcısı olacağım dedin
 Beceremedin.
 Bakanlıkta bir iş bulayım dedin
 Beceremedin.
 Kendini sağa sola binbaşı diye tanıtsan da
 Beşinci derece memursun aslında
 Neva nehri kıyısında her gün turlarsın
 Güzel kızlara hava atmaya bayılırsın.
 Zengin bir kız bulup evleneyim diye
 Burnun bir karış havada gerine gerine....
 Burnun... bir karış... iki karış... üç karış...
 derken uçtu gitti havaya...
 Ah beyim aaah
 Bu hallere mi düşecektin vah vaaah!
 (Sahne kararır)

2.Sahne

(KOVALEV-GARSONLAR-PASTANEDE GÖREVLİ BİR KAÇ ÇOCUK)
 (Kovalev sokakta, duvarda ayna olan pastaneye gider)

KOVALEV

Şu tersliğe bak, bir araba bile yok. Yürüye yürüye gitmek zorundayım işe.

(Kovalev pelerinine sarınır, burnu kanıyormuş gibi yüzünü bir mendille örter)
 Belki de evde yanlış görmüşümdür. İnsanın burnu durup dururken
 nereye gider?

(Kovalev pastaneden içeriye doğru baka İçeride garsonlar günün ilk temizliğini
 yapmaktadırlar. Birkaç çocuk ellerinde sıcak böreklerle dolu tepsilerle içeri girer)
 Kimsecikler yok. Daha dün ki gazeteler bile toplanmamış. Rahat rahat şu
 aynaya bakabilirim.

(Kovalev aynaya korka korka yaklaşır, bakınca hayal kırıklığına uğrar)
 Allah kahretsin! Dümdüz olmuş. Yerinde bari bir çıkıntı kalsaydı

(Söylene söylene pastaneden çıkar. Yolda kimseye bakmadan hızlı hızlı yürürken
 birden olduğu yerde çakılır kalır. Apartmanlardan birinin önünde duran kupa arabanın
 içinden yüksek rütbeli bir memur kılığında Burun başını eğerek iner ve koşarak
 merdivenlerden yukarı çıkar. Bu akıl almaz görüntü karşısında Kovalev'in gözü
 kararır, sendeler)

Gözüm kararıyor, başım dönüyor, aklımı mı yitiriyorum.

3.Sahne

(BURUN- İKİ GÖZ- İKİ KULAK- AĞIZ)

(Kovalev olduğu yere yığılır ve bayılır. Bir rüya görür. Rüyasında 6 kişinin içine yerleştiği tekerlek üzerinde yürütülerek gelen Kovalev'in kendi suratının dev maketi sahneye girer. 2 kişi göz- 2 kişi kulak- 1 kişi ağız-1 kişi burundur. Birden dev surat parçalara ayrılıp birbirinden kopar. Karmaşa bir müziğin üstüne organlar birbirleriyle kavga eder gibi konuşurlar. Türkçedeki, kişinin kendini olduğundan daha üstün gösterme merakıyla ilgili deyimleri birbirlerine atışır gibi söylerler. Daha sonra hepsi bir olup Kovalev in üstüne yürürler. Yaptıkları dansın sonunda teker teker toplanıp dev suratı tekrar bir araya getirirler ama burun itaat etmez ve gruptan kopar, aralarından ayrılır.

KULAK 1
GÖZÜNÜ HIRS BÜRÜMÜŞ

GÖZ 1
KULAĞI KIRIŞTE

AĞIZ
BURNU BÜYÜK

GÖZ 2
AĞZINDAN ÇIKANI KULAĞI DUYMUYOR

KULAK 2
BURNUNUN YELİ HARMAN SAVURUYOR

BURUN
GÖZÜ YÜKSEKLERDE

AĞIZ
BURNU HAVADA

ŞARKI
GÖZLER

Bıktık artık senin hırslarından.
Yorulduk hep yukarı yukarı bakmaktan
Yok mu gözü yukarılarda olmayan bir adam
Kendini olduğu gibi görmekten mutlu olan.
Seni terk ediyoruz
Yeni bir baş istiyoruz

KULAKLAR

Bıktık artık yalan dolandan
Yorulduk artık kapı arkalarına misafir olmaktan
Yok mu hiç dedikodu sevmeyen bir adam
Doğruları çarpıtmadan konuşan
Seni terk ediyoruz
Yeni bir baş istiyoruz

AĞIZ

Bıktım artık palavra atmaktan
Yoruldum artık laf kalabalığından
Yok mu özü sözü bir olan bir adam
Ağızından çıkanı kulağı duyan
Seni terk ediyorum
Yeni bir baş istiyorum

BURUN

Uyuttun da büyüttün beni
 Tıpış tıpış yürüttün beni
 Havalara kaldıra kaldıra
 Yelim harman savura
 Ben seni çoktan terk ettim
 Ne seni ne de başka bir başı isterim.
 Ben kendime yeterim.

GÖZLER- KULAKLAR- AĞIZ -BURUN

Terk ediyoruz seni hepimiz
 Doğru dürüst bir yeni baş isteriz
 Terk ediyoruz seni hepimiz
 Doğru dürüst bir yeni baş isteriz

KOVALEV

(Kovalev kabustan uyanır Eliyle yüzünü yoklar)

Hayııır hayır olamaz! Gidin başımdan. Ah neler diyorum gitmeyin.
 Durun, durun gözlerim, kulaklarım, burnum, ağzım lütfen hepimiz
 olduğunuz yerde kalın. Burnum! Ah burnum! Burnumun yerinde yeller
 esiyor. Ama biraz önce gördüğüm şey neydi? Şu arabanın içinden çıkıp
 apartmana giren şey...neydi o öyle?

(Seyirci yanıtlar)

Burun!

Bu da ne demek? Yürüyen bir Burun öyle mi? Yoksa benim burnum mu
 bu?

A a durun durun çıkıyor kapıdan dışarı. Dikkatlice bakmam lazım. Evet
 evet bu benim burnum.

*(BURUN sırma işlemeli, dik yakalı ceket, güderi pantolonu, önüne tüy dikilmiş 3
 köşeli şapkası ile kibirli bir şekilde arabasına doğru ilerlemektedir)*

Vay vay vay! Şu ceketindeki sırma işlemlere bakın hele. Ya şu üç köşeli
 şapkasına ne demeli? Kıyafeti bir yana tavırlarındaki cakaya bakılırsa bu
 BURUN en az 3. dereceden bir memur olmalı. Nereye gidiyor ki böyle
 ciddi ciddi? Önemli bir işi var besbelli.

4.Sahne

(BURUN- KOVALEV)

*(Kovalev, BURUN'un bindiği arabanın arkasından koşar. Araba Kazan Katedralinin
 önünde durur. BURUN Kazan katedraline girer. İçerisi fazla kalabalık değildir.
 BURUN uzak bir köşede, yüzünü yüksek yakasının içine saklamış bir şekilde dua
 etmeye koyulur. Kovalev yanına usulca sokulur, alçak sesle bir-iki kez öksürür.
 BURUN ilgilenmez. Kilisede koro dua okumaktadır)*

ŞARKI

MÜZİK: RUS ORTODOKS ERKEK KOROSU

(orijinal kayıt üstüne okunacak)

Nikolai Karetnikov – Expert from Saint Matthew

Bazen olur
 Çaresiz dertler
 İnsanı çok üzen.
 Bazen ister
 İnsan mucizeler olsun.
 Birdenbire
 Dertler uçuşsun yok olsun.
 Essin bir rüzgar ferahlıtsın.
 Diz çöker bekler
 Bitmeyen umut.
KOVALEV
 Beyefendi, beyefendi!

BURUN

Ne var? Ne istiyorsunuz?

KOVALEV

Şey... Durumunuz biraz tuhafıma gitti de, efendim. Herkes yerini bilmeli, öyle değil mi? Sizi hiç ummadığım bir yerde, kilisede buluyorum. Siz de kabul edersiniz ki...

BURUN

Neden söz ettiğinizi anlamıyorum. Açık konuşun, en istediğinizi açıklayın lütfen.

KOVALEV

Kolay açıklanacak gibi değil ki... Demek istediğim şu ki, bir binbaşı olarak ben... Burunsuz gezmekten ne kadar utandığımı bilmenizi isterim. Voznesensk Köprüsünün orada portakal satan burunsuz kadınların durumuna benzemez benimkisi. III. dereceden memur karısı bayan Çehtareva gibi bir çok hanımefendiyi yakından tanıyan birisi için... Nasıl anlatsam bilmem ki... Kusura bakmayın ama burunsuzluğu onur meselesi yapan birinin durumunu anlamanız gerekir.

BURUN

Söylediklerinizden bir şey anlamıyorum. Daha açık konuşur musunuz?

KOVALEV

(kızgın)

Beyefendi, bundan daha açık nasıl konuşurum? Belki de beni anlamak istemiyorsunuz. Her şey apaçık ortada! Siz... siz benim kendi burnumsunuz!

BURUN

(dik dik bakar, kaşlarını çatır)

Yanlışınız var beyefendi. Ben kimsenin burnu filan değilim. Üstelik aramızda bir ilişki bulunduğunu da sanmıyorum. Üniformanızın düğmelerinden anladığıma göre, siz benim çalıştığım bakanlıktan başka bir yerde görev yapıyorsunuz. (başını çevirip dua etmeye devam eder)

5.Sahne

(KOVALEV- GENÇ KIZ-ANNESİ- ARABACI-KAPICI)

(Kovalev afallar, ne diyeceğini bilemez. Az ileriden tatlı bir ipek hışırtısı gelir. O yana dönünce, giysisi dantellerle süslü yaşlı tombul bir kadın ile yanında sülün gibi bir genç hanım görür. Genç kadının zarif giysisi, başında pasta gibi duran gülkurusu bir şapka vardır. Onların arkasında gür favorili, boynu kat kat yakalara gömülü irikiyım bir adam yürür. Kovalev bu insanlara doğru yürür. Gömleğinin kolalı yakasını düzeltir, altın saat kösteğinden sarkan mühürlerini şingirttir.)

KOVALEV

Ah! Ne denir ki şu güzelliğe
Tıpkı bir bahar çiçeği kadar taze
Dua eden şu kar beyaz ellere
Neler vermez insan
bir kez olsun değmeye.

GENÇ KIZ

Allahım soylu, yakışıklı ve zengin bir koca bulmama yardım et

ANNESİ

Soylu ve zengin olsun yeter Allahım. Yakışıklı olmasa da olur.

GENÇ KIZ

Allahım annemi dinleme, yakışıklı ve zengin olsun ne olur.

ANNESİ

Soylu

GENÇ KIZ

Yakışıklı

ANNESİ

Zengin

KOVALEV

Ah! Lanet olası burnum olsaydı yerinde
Düşerdim hemen bu güzelin peşine
Ama bu halimle nerdeeee...

birden BURUN'un kilisede olmadığını fark eder. Dışarı fırlar. Dışarıda güneşli güzel bir hava vardır. Sokak renk renk giysili kadınlarla doludur. İğne atılsa yere düşmeyecek bir kalabalık vardır.)

Ne ne nereye kayboldu bu?
Kahretsin şapkasındaki tüyü,
omuzlarındaki sırmaları nerde olsa tanırım

Ama lanet olası arabasına, atlarına
Varsa yanında uşağına hiç dikkat etmedim.
Bu kalabalıkta nasıl bulacağım onu.
Bulsam nasıl durduracağım.

Eyvah şu uzaktan bana bakan yarbay Meyerhold değil mi?
Ah karşı kaldırımdan el sallayan da en yakın arkadaşım Yarijkin
Sıvışmam lazım bir an evvel onlarla burun buruna gelmeden.
Burun buruna mı? Olmayan burnumla mı ! Lanet olası Burun!
(önüne çıkan ilk arabayı durdurur)
Arabacı dur!

ARABACI

Nereye efendim

KOVALEV

Cehennemin dibine

ARABACI

Anlamadım nereye?

KOVALEV

Sana demiyorum.
BURUN 'a diyorum.

ARABACI

Anlamadım kime?

KOVALEV

Emniyet müdürlüğüne. Çabuk. Durma yapıştır kırbacı.

(müdüriyetin kapısında)

KOVALEV

Müdür içeride mi oğlum? Geldiğimi haber ver.

KAPICI

Yoklar efendim, yeni çıktılar.

KOVALEV

Nasıl yok? Öyle şey olur mu?

KAPICI

Biraz önce çıktılar efendim. Bir dakika önce gelseydiniz yerinde
bulurdunuz.

(Kovalev, mendiliyle yüzünü kapatarak arabaya gerisin geriye biner ve bağırır)

KOVALEV

Durma arabacı çabuk sür!

ARABACI

Nereye beyim?

KOVALEV

Dümdüz sürsene be adam!

ARABACI

Dümdüz süremem efendim. Yol bir sağa bir sola sapıyor.

KOVALEV

Bu madrabaz dolandırıcı herif sakın ola şehir dışına kaçmış olmasın?

ARABACI

Kim efendim?

KOVALEV

BURUN

ARABACI

(dehşet içinde sinirlenerek)

BUNİN mi? İvan Bunin?

Ülkemize Nobel ödülü kazandıran ilk Rus yazarına dolandırıcı mı diyorsunuz siz? Madrabaz Bunin? Bayım buyrun inin. Arabamda durmayın gidin.

KOVALEV

Ne diyorsun yahu? Ne İvan Bunin'i? Bunin demedim Burun dedim ben, Burun.

ARABACI

Ne Burnu?

KOVALEV

Of yok gücüm sana laf anlatmaya
Sür şu arabayı gazete binasına

ARABACI

İlk defa mantıklı bir yer söylediniz

KOVALEV

Hızlı sür! Daha hızlı! Kırbaçla şu atlarını!

6.Sahne

(KOVALEV- GAZETEDe MEMUR- İLAN VERMEYE GELEN MÜŞTERİLER)
(Soluk soluğa Kovalov gazete binasından içeri girer. Girişte frakı üstünden dökülen kır saçlı, gözlüklü bir memur kalemi ağzında önündeki bakır mangırları saymaktadır.)

KOVALEV

Burada ilanları kim alıyor

MEMUR

Buyurun beyim bir emriniz mi var?

(Memur bir an gözlerini Kovalov e çevirdikten sonra tekrar önündeki para yığınıni istiflemeye koyulur)

KOVALEV

Şey... Bir ilan yayınlatacaktım da...

MEMUR

İzin verin efendim. Şu işimi bitireyim önce...

(Memur kağıda birkaç rakam yazdıktan sonra hesap tahtasında (abaküs) iki yuvarlağı sağa iter. Pelerindeki şeritlerden soylu ve zengin kişilerin hizmetinde olduğu belli olan, temiz kılıklı bir uşak, elinde bir kağıtla masanın önünde dikilmiştir.)

UŞAK

Ah şu köpek, inanın beyefendi, bana sorsanız beş para etmez. Gel gelelim kontes deli oluyor bu hayvan için. Bulana tam yüz ruble ödül verecek. Arkadan konuşmak adetim değildir ama gerçekten de zevklerle renkler tartışılmazmış. Köpeğe mi düşkünsün? İnsan alır evine ufak sevimli bir şey. Ama bu hayvan? Azman mı azman. Canım çıktı benim bunun tüyleriyle uğraşmaktan. Kaybolduğuna üzüldüm desem yalan olur.

Ama emir kuluyum.

Düşes hazretlerini bulamazsam ısınır suyum.

KAYIP KÖPEK

Bir tanecik DÜŞES adlı Afgan tazısı cinsi köpeğim kaybolmuştur.

Bulan 100 ruble ile ödüllendirilecektir.

Adres: Plutalova Caddesi no 24

MEMUR

Toplam 21 kelime. Borcunuz: 3 ruble 45 kapik. Sıradaki lütfen.

MÜSTERİ

İçki içmeyen tecrübeli arabacı iş arıyor.
Adres: Dumskaya Caddesi no 3

MEMUR

Toplam 11 kelime. Borcunuz: 1 ruble 15kapik. Sıradaki lütfen.

MÜSTERİ

Satılık bir tekerleği eksik sapasağlam araba.
Adres: Bolotnaya Caddesi no 15

MEMUR

Toplam 11 kelime. Borcunuz: 1 ruble 15kapik. Sıradaki lütfen.

MÜSTERİ

Londra'dan özel getirilmiş satılık turp ve şalgam tohumları.
Adres: Bankovsky Caddesi no 42

MEMUR

Toplam 13kelime...

KOVALEV

(sabrı taşmış bir şekilde araya girmeye çalışır)

Beyefendi, bir dakika bakar mısınız? Çok önemli bir ilan vereceğim.

MEMUR

...bir dakika efendim, 2 ruble 4 kapik... sizin para üstünüz 25 kapik...

(Özellikle yaşlı kadınların ve uşakların yüzlerine, alındı kağıdını fırlatıveren saygıdeğer memur, sonunda hepsiyle işini bitirince Kovalev'e döner)

Siz ne istiyorsunuz beyim?

KOVALEV

Şey... Nasıl anlatsam bilmem ki... Dolandırıcılık mı desem, hırsızlık mı? Kendim de anlamış değilim. Yalnız, bu konuda bir ilan yayınlamak istiyorum. Alçağı bulanı bolca ödüllendireceğim.

MEMUR

Adınız , soyadınız?

KOVALEV

Adımı, soyadımı ne yapacaksınız? Açıklayamam kimliğimi... Yoksa kibar tanıdıklarım ne derler bana? 3.dereceden bir memurdan dul kalmış Bayan Çehtareva, bir kurmay yüzbaşının dul eşi Pelageya Grigoryevna Podtoçina, hepsi yakın tanıdıklarım benim. Tanrı korusun, haber kulaklarına giderse ben ne yaparım? Siz en iyisi isim yerine 5. dereceden bir memur diye yazın, binbaşı deseniz de olur...

MEMUR

Kölenizi mi kaçırdılar beyefendi?

KOVALEV

Ne kölesi canım? Dolandırıcılığın böylesi görülmüş değil. Kaçırdıkları burun... Benim burnum.

MEMUR

Ne tuhaf bir soyadı? Çok öteberinizi götürdü mü bu BURUNOV denen adam?

KOVALEV

Burunov değil, BURUN deyin yeter. Durun siz beni yanlış anladınız. Kaybolan benim burnum, yüzümdeki burnum yani... Hem kim bilir nerelerdedir şimdi.... Şeytanın bana oynadığı bir oyun olmalı bu.

MEMUR

Bir burun durup dururken yerini niçin değiştirsin efendim? Bu işin içinde bir bit yeniği var.

KOVALEV

Nasıl yaptığını ben de bilmiyorum ama şu sırada kentte gezip tozuyor. Bir de utanmadan kendisine 3. derece memur süsü vermiş. Sizden istediğim, onu bulan bir an önce bana getirsin. Bakın bayım anlayın durumumun ne kadar zor olduğunu. Burun gibi bedenimin en çok göze batan parçası yerinde olmazsa ne yaparım ben, nasıl yaşarım? Ayağımın küçük parmağı kopsa, hadi neyse, ayağımı çizmenin içine soktum mu kimse görmez. Ama burun öyle değil ki!

MEMUR

(Derin derin düşündü, dudaklarını kemirdi)
Hayır böyle bir ilanı gazeteye veremem!

KOVALEV

Neden? Niçin veremiyormuşsunuz?

MEMUR

Öyle işte gazetenin adı lekelenebilir. Neymiş efendim, bir burun sahibinden kaçmış! Gazeteleri bu çeşit haberlerle doldurursak sonu neye varır? Zaten yalan dolan haberler yaza yaza birçok gazetenin adı kötüye çıktı.

KOVALEV

Ama benimkinde uygunsuz bir durum yok ki!

MEMUR

Size göre yok belki.. Bakın geçen hafta bir olay geçti. Sizin gibi bir beyefendi bir ilan vermeye geldi. Dün gibi hatırlıyorum hesap 2 ruble 73 kapık tuttu. İlanda kara tüylü bir fino köpeğinin kayıp olduğu yazılıydı. Ne var bunda diyeceksiniz? Tam tersine, işin içinde iş varmış meğer! Kara tüylü fino meğer çetenin elebaşymış.

KOVALEV

İyi ama ben fino ilanı yayınlatmıyorum ki! Kendi burnumun kaybolduğunu duyuruyorum.

MEMUR

Hayır efendim ben böyle bir ilanı gazeteye koyamam.

KOVALEV

İnsanın kendi burnu kaybolsa bile, öyle mi?

MEMUR

Burnunuz kayıpsa bu doktorluk bir iş. İstedığınız biçimde burun yapanlar varmış... Siz yoksa... evet evet siz kesinlikle onlardansınız.. Gazeteye ilan veren şakacılar.

KOVALEV

Sizi nasıl inandırayım anlamıyorum. Madem iş bu noktaya vardı. Size burnumun boşta kalan yerini göstereceğim.

MEMUR

Zahmet etmeyin efendim... Şey madem istiyorsunuz, ben de seve seve bakarım.

(Kovalev mendili yüzünden çeker, memurun gözleri fal taşı gibi açılır)
Gerçekten çok tuhaf! Yüzünüz fırından yeni çıkmış pide gibi yamyassı.
Bu kadar olur pes!

KOVALEV

Gördünüz mü? Kuşkulanacak bir durum var mı burada? Sanırım artık ilanı gazeteye koymamak için hiçbir nedeniniz kalmadı.

(Kovalev yaltaklanmaya başlar)

Size özellikle minnettar kalacağım.

Bu vesile ile sizinle tanışmış olmaktan kıvançlıyım.

MEMUR

İlanı burada yayınlamakla bir sonuç elde edemezsiniz. Siz başınızdan geçenleri güçlü bir yazara anlatın. Mesela "Kuzey Arısı" dergisinde yayınlanabilir. Yeni yetişen gençler bundan çok yararlanabilir. Sonra halkın da ilgisi uyanabilir. Durumunuza gerçekten üzüldüm. Çok çaresiz görünüyorsunuz. Biraz kolonya alın, koklayın iyi gelir.

KOVALEV

Şakanın sırası değil beyefendi. Koku almaya yarayan nesnenin yerinde durmadığını nasıl anlamıyorsunuz? Yerin dibine batsın kolonyanız.

Kolonya değil en pahalı parfümü de verseniz koklamak istemiyorum.

(Hışımla gazete binasından çıkar emniyet müdürlüğüne gider)

7.Sahne

(KOVALEV- EMNİYET MÜDÜRÜ-AHÇI KADIN- 3 YAŞINDA OĞLAN ÇOCUK)

(Emniyet müdürü şeker yemeğe düşkün biri olduğu için evinin giriş odası, şekercilerin hediye ettiği paket paket şekerlerle doludur. Mutfağa seslenir)

EMNİYET MÜDÜRÜ

Maşa! Yardım et de şu çelik yeleğimi çıkarayım.

AHÇI MAŞA

Hemen geliyorum efendim!. Bir saniye çorbanın altını söndüreyim.

Ahçı Maşa koşarak gelir. Müdür'ün çelik yeleğini ve çizmelerini çıkarmasına yardım eder. Kılıcını da alıp itina ile bir köşeye yerleştirir.

EMNİYET MÜDÜRÜ

Ölüyorum yorgunluktan Maşa!

Ne var öğle yemeğinde

AHÇI MAŞA

Sevdiğiniz Borç çorbası ve tavuk Kievsky

EMNİYET MÜDÜRÜ

Harika! Yemekten sonra bir yarım saat de kestirirsem

Ahçı odadan çıkarken müdürün küçük oğlu Koyla koşarak odaya dalar babasının şapkasını kaptığı gibi ordan oraya koşmaya başlar

AHÇI MAŞA*(içerden seslenir)*

Koyla! Koyla! Rahat dur!

KOLYA

Baba ! Baba! Atım ol benim atım ol! Hadi hadi!

EMNİYET MÜDÜRÜ

Rahat dur Koyla! Yemek yiyip dinleneceğim. Oynayamam seninle.

*Koyla babasının üç köşeli polis şapkasını başına takar***KOLYA**

Emniyet müdürü emrediyor. Görev başına

*Emniyet müdürü mecburen yere dört ayak çöker at olur ve Kolya'yı sırtında gezdirir.***EMNİYET MÜDÜRÜ**

Ah Maşa! Soracağım bunun hesabını sana. Bir çocuğu zapt edemiyorsunuz. Şurada bir saat dinleneyim diye eve geliyorum şu halime bakın.

*Koyla çılgınca eğlenir***KOLYA**

Hızlı hızlı

*Maşa yemek tepsisiyle odaya girer. Yemeği bırakıp Koyla'yı kaptığı gibi kucağına alır.***AHÇI MAŞA**

Geldim efendim geldim! Gel buraya afacan şey! Babanı rahat bırak ta dirlensin.

*Emniyet müdürü saçını başını düzeltir. Yemek sofrasına oturur. Tam kaşığı çorbasına soktuğu sırada kapı çalar.***EMNİYET MÜDÜRÜ**

Yok! Bu gün bana rahat yok anlaşıldı. Maşa kim var kapıda?

AHÇI MAŞA

Binbaşı Kovalev efendim.

EMNİYET MÜDÜRÜ

Al içeriye

KOVALEV

Efendim! Benim derdim büyük

EMNİYET MÜDÜRÜ

Küçük olanını hiç görmedim ki

KOVALEV

Burnumu kaybettim

EMNİYET MÜDÜRÜ

(alay ederek)

Öyle mi? Benden isteğiniz nedir?

KOVALEV

Efendim ben burnumu buldum

EMNİYET MÜDÜRÜ

(alay ederek)

Aman ne güzel! Benden isteğiniz nedir?

KOVALEV

Burnum III. dereceden memur kıyafetiyle sokakta dolaşıyor

EMNİYET MÜDÜRÜ

(alay ederek)

Koyla! gel oğlum bak sana bir arkadaş var burada.
Benim üç yaşındaki oğlum da şapkamı takıp emniyet müdürü olarak
dolaşıyor. Beyefendi müsaade ederseniz öğle tatilimde dinlenmek
istiyorum.

KOVALEV

Çok saygıdeğer müdürüm. Haklısınız. Saçma geliyor. Ama söylediklerim
doğru.

EMNİYET MÜDÜRÜ

(sinirlerine hakim olmaya çalışarak)

Bakın bay Kovalev. İzninizle öğle yemeğimi yiyeceğim. Sindirim
esnasında insanın huzur içinde dinlenmesi uyulması zorunlu bir doğa
yasasıdır. Ama görünen o ki doğa yasaları sizinle pek uyumlu
işlemiyorlar.

KOVALEV

Küçük düşürücü sözlerinizden sonra size söyleyecek bir şeyim kalmadı
müdür bey.

(Hışımla kapıdan çıkar)

8.Sahne

(KOVALEV- İVAN- POLİS MEMURU)

Kovalov bitkin halde evine döner. İvan külüstür bir kanepenin üstünde sırt üstü yatmış, tavanda nişan aldığı bir noktaya tükürmekle meşguldür. Kovalev çılgına döner.

KOVALEV

Domuz herif, yapacak daha yararlı bir iş bulamadın mı?

(İvan olduğu yerden fırlar ve efendisinin pelerini sırtından alır. Kovalov odasına geçer boş koltuklardan birine çuval gibi yığılır. Kendi kendine konuşur
Tanrım, nedir bu başıma gelenler? Elsiz, ayaksız kalsam bin kere daha iyiydi. Burunsuz bir adam ne işe yarar? Kuş desen kuş değil, insan desen hiç değil Bari burnumu savaşta ya da düelloda yitirseydim gene neyse. Hiç olmazsa kendim sebep oldum derdim. Ama böyle kendi kendine çekip gitmesini bir türlü içime sindiremiyorum. Sakın tıraştan sonra yüzüme sürdüğüm votkayı su yerine içmiş olmayayım. Sersem uşak, onu oradan almadı, ben de kaptığım gibi diktim tepeme! Sarhoş zırvalamaları olmasın bütün bunlar?

(Sarhoş olmadığından emin olmak için kendine çimdik atar)
Kahretsin sarhoş falan değilim..Belki dönmüştür yerine ha? Gittiği gibi gelmiştir beklide!

(Gözlerini yumarak yavaşça aynaya yaklaşır ama aynaya bakmasıyla gerisin geriye fırlaması bir olur.)

Olmuyor işte! Değişmedi! Yine o aynı pide gibi surat.
İvan! Buraya gel!

İVAN

Buyurun efendim

KOVALEV

Otur şuraya seninle konuşacağım

İVAN

Evet efendim

KOVALEV

Bütün bu olan biteni baştan gözden geçiriyorum ve işin içinden çıkamıyorum.

İVAN

Saçma olduğunu düşünebilirsiniz ama benim aklıma bir şey geliyor efendim.

KOVALEV

Başıma gelenlerden sonra hiçbir şeyin saçma olduğunu düşünmem.
Söyle nedir?

IVAN

Sakın bu olan bitenler bayan Potdoçina'nın başının altından çıkmış olmasın

KOVALEV

Elbette! Nasıl da düşünemedim ben bunu?

IVAN

Kızıyla o kadar gezdiniz tozdunuz

KOVALEV

O da hemen kızıyla evlendirmeye kalkıştı beni.

IVAN

Ama siz tutup ta 42 yaşından önce evlenmeyi düşünmüyorum diyince...

KOVALEV

Hırsından deliye döndü. Benden öç almak istedi. Sen...sen nerden biliyorsun bütün bu konuşmaları bakayım.

IVAN

Nerden bilebilirim efendim. Elbette size servis yapmak için odaya girip çıkarken duydum konuştuklarınızı.

KOVALEV

Sakın ola bu yaşlı cadı bir büyücüye gitmiş olmasın?

IVAN

Büyücüye gitmiş olmasın...

KOVALEV

Yoksa berber İvan Yakovleviç'in marifeti mi?

IVAN

Berber İvan Yakovleviç'in marifeti

KOVALEV

Yok mümkün değil

IVAN

Yok mümkün değil

KOVALEV

Berbere Çarşamba gitmiştim. Perşembe günü ise burnum yerinde duruyordu

IVAN

Yerinde duruyordu...

KOVALEV

Yine papağanlaştın

IVAN

Yine papağanlaştım

KOVALEV

Yeteer Ivan kendine gel,

(kapının dışından bir ses duyulur. Kapıya gelen, daha önce berber Ivan Yakovleviç'in Isakiyevsk köprüsü üzerinde durduran polistir. Tombulca yanaklı, yakışıklı biridir bu polis.

POLİS

5. dereceden memur Kovalev'in evi burası mı?

(Kovalev kapıyı açmak üzere İvanı eliyle iter ve kendi kapıya yönelir)

KOVALEV

Buyurun binbaşı Kovalev benim.

POLİS

Burnunuzu kaybetmişsiniz, öyle mi efendim?

KOVALEV

Şey... Evet... Öyle oldu....

POLİS

Burnunuz bulundu

KOVALEV

Ne? Ne diyorsunuz siz? Nasıl oldu bu iş?

POLİS

Öyle tuhaf bir durum ki! Posta arabasına binmiş tam Riga ya doğru giderken yolda yakaladık. Pasaportu, her şeyi tamamı. İşin tuhafı onu önce ben de hepimizin tanıdığı bir adam sandım. Bereket versin, yanımda gözlüğüm vardı da onun BURUN dan başka bir şey olmadığını görebildim.

KOVALEV

Nerede? Nerede hani burnum? Gidip hemen alayım.

POLİS

Merak etmeyin, efendim. Onun size ne kadar gerekli olduğunu bildiğimden yanımda getirdim. Tuhaf bir şey, ama bütün bunlar düzenbaz bir berberin başının altından çıkıyor. Herifi hemen tutuklayıp, hapse attık.

Çoktandır ayyaşlığından, hırsızlığından şüpheleniyordum. Daha geçenlerde dükkanın birinden bir kutu düğme aşırılmış... Neyse Burnunuz eskisi gibi sapasağlam. Buyurun...

(Polis elini cebine sokar, beze sarılmış burnu çıkarıp verir. Kovalev burnu kapar)

KOVALEV

Evet, evet! Ta kendisi! Bu iyiliğinizi unutmayacağım. Akşam çayını birlikte içsek?

POLİS

Seve seve içerdim, ama işlerim var. Evde çocuklarım da beni bekliyorlar. Size iyi günler. Geçmiş olsun.

(Kovalev seviçten baygınlık nöbeti gibi bir şey geçirir. Ancak birkaç dakika sonra kendine gelir.. Burnunu elinde evirip çevirince dikkatle incelemeye koyulur)

KOVALEV

Evet, hiç değişmemiş. Bir gün önce sol kanadında çıkan sivilce bile duruyor.

SARKI

YAŞASIN SONUNDA
KAVUŞTUM BURNUMA
EKMEĞİN, SOĞANIN
ÇİLEĞİN, MUZUN, NARIN
VE OLMAMIŞ ELMANIN
HASRET KALMIŞTIM KOKUSUNA
YAŞASIN SONUNDA
KAVUŞTUM BURNUMA
YASEMİNİN, SÜMBÜLÜN
NERGİS, LEYLAK VE GÜLÜN
SAYDIKLARIMIN TÜMÜNÜN
HASRET KALMIŞTIM KOKUSUNA
YAŞASIN SONUNDA
KAVUŞTUM BURNUMA

(Kovalev'in sevinci uzun sürmez. Endişe içinde elindeki buruna bakarak kendi kendine konuşur)

KOVALEV

Peki ama ya yapışmazsa?

(Aynaya yaklaşır, büyük bir özenle burnu yerine yerleştirmeye çalışır. Çabaları sonuç vermez.)

KOVALEV

Yapış! Yapışsana be aptal burun!..Burun değil ağaç parçası sanki.

(Öfkeden kanı beynine sıçrar. Burunu yere atar. Yerden alır, tekrar dener, tekrar yapışmaz burun)

KOVALEV

Boşuna! Yapışmıyor işte. Doktor! Doktor lazım bana. İvan! Gel çabuk buraya.

İVAN

Geldim efendim, buyurun.

KOVALEV

İkinci kattaki doktoru çağır bana.

İVAN

Çağırayım çağırmasına dal! Dişlerini fırçalaması biterse gelir gelmeye

KOVALEV

Ne demek bu?

İVAN

Dişleri efendim. Doktor beyin dişleriyle ilgili bir takıntısı var. Dişlerini korumak için her sabah kütür kütür elmalar yer üstüne de beş çeşit fırçayla üç çeyrek saat fırçalar dişlerini.

KOVALEV

Ee yani?

İVAN

Yani dişlerini fırçalaması bitmediyse, dünya yıkılsa çıkmaz banyodan.

KOVALEV

Git bak o zaman. Ne duruyorsun?

(İvan, doktoru çağırarak üzere odadan çıkar)

9.Sahne

(KOVALEV- İVAN- DOKTOR)

(Doktor, kapkara favorileri olan erkek güzeli yakışıklı biridir)

DOKTOR

Mmm! Ne zaman geldi başınıza bu felaket?

(Doktor, başını zorla geriye kâdırıp, eskiden burnun bulunduğu yere serçe parmağı ile bir fiske atar. Canı çok yanan Kovalev başını öylesine hızlı çeker ki, başı arkasındaki duvara çarpar)

Durumu sanıldığı kadar kötü değilmiş.

(Doktor, Kovalev'in başını duvardan geriye çeker, sağ yana yatırmasını ister)

Himmm!

(sola yana yatırmasını ister)

Himmm!

(Burunun olmadığı boşluğa işaret parmağı ile fiske vurur. Kovalev acıdan ne yapacağını şaşırır. Dişlerine bakılan atlar gibi başını bir o yana bir yana çevirip durur.)

Tıbben yapacağımız bir şey yok. Bana sorarsanız, siz bu durumunuzla kalın. Çünkü sonu daha kötüye gidebilir... isterseniz burnu hemen takarım, fakat dediğim gibi, yeterli bir sonuç alamayabiliriz.

KOVALEV

Daha neler! Burunsuz ne yaparım ben? Hiçbir zaman şimdikinden daha kötü olamam. Bakın yüzüme, insana benziyor muyum? Maymun gibi bir suratla insan arasına çıkabilir miyim? Kibar tanıdıklarım var benim. Bu gün ikisini de ziyaret edecektim. III. Dereceden memur karısı Çehtareva ile kurmay yüzbaşının eşi Podtoçina, hepsi benim tanıdıklarım. Gerçi ikincisi ile görülecek bir hesabımız var ya neyse! Bakın doktor, ne olur durumuma bir çözüm bulun. Şöyle yerine yapışsın yeter, azıcık tutsa da zararı yok. Düşecek gibi olursa elimle usulca desteklerim. Dikkatsizlik edip yerinden düşürmemek için dans etmekten bile vazgeçerim... Vizite ücretime gelince, o konuda gönlünüzü serin tutun...

DOKTOR

İnanın bana, ben hastalarım para için bakmam. Para almayı meslek anlayışıma, kendi koyduğum kurallara aykırı bulurum. Vizitelerde para aldığım doğrudur, fakat bunu hastalarım gücenmesin diye yaparım.

Onları kırmak istemem herhalde. Burnunuza gelince; sözüme inanmıyorsanız size bütün onurumla yemin ederim ki, şimdikinden daha kötü olacaktır. Doğanın kendi akışına bırakmak en iyisi... Yüzünüzü sık sık soğuk suyla yıkayın, kat kat iyi olacaktır. Kullanmayacağınıza göre burnunuzu da alkol dolu bir kavanoza koyun. Hatta alkole iki çorba kaşığı votka ile sirke katarsanız, daha uzun süre dayanır. Burnunuz iyi bir fiyata satabilirsiniz, indirim yaparsanız ben bile alırım...

KOVALEV

Hayır, hayır kimseye satmam burnumu! Benim işime yaramadıktan sonra varsın durduğu yerde çürüsün!

(doktor resmi bir selamla Kovalev'in önünde eğilir)

DOKTOR

Kusura bakmayın, elimden gelen bu kadar... Yapılması gerekenlerin hepsi yapılmıştır.

(Doktor soylu bir tavırla uzaklaşırken Kovalev başını bile kaldırmaz, kapıdan çıkarken doktorun arkasından dalgın dalgın bakar)

ŞARKI

YOKTUR BENİM KADAR ŞANSSIZ BİRİ
ŞU DOĞDOĞUM LANET GÜNDEN BERİ
SOYLU BİR KANIM YOK
HIRSLARIMSA PEK ÇOK
PARAM PULUM HIÇ YOK
GÖZÜM YÜKSEKTE ÇOK

YOKTUR BENİM KADAR ŞANSSIZ BİRİ
ŞU DOĞDOĞUM LANET GÜNDEN BERİ
SOYLU DOSTLARIM ÇOK
KİMİM BEN BİLEN YOK
YALAN DOLAN PEK ÇOK
GERÇEĞİ MERAK EDEN HIÇ YOK

YOKTUR BENİM KADAR ŞANSSIZ BİRİ
ŞU DOĞDOĞUM LANET GÜNDEN BERİ
Bİ GÜN UYANDIM BURNUM YOK
ŞAŞTIM ELBETTE PEK ÇOK
ARAMADIĞIM YER, DENEMEDİĞİM YOL YOK
ALAY EDİP GÜLEN, AKIL VERİP SÖVEN ÇOK

YOKTUR BENİM KADAR ŞANSSIZ BİRİ
ŞU DOĞDOĞUM LANET GÜNDEN BERİ
EN BEKLENMEDİK ANDA
GELDİ BURNUM AVUCUMA
BURNUM YERİNDE DURMAZSA
BULMUŞUM ONU BOŞU BOŞUNA

YOKTUR BENİM KADAR ŞANSSIZ BİRİ
ŞU DOĞDOĞUM LANET GÜNDEN BERİ
AH DERTLERİM PEK ÇOK
VAH ÇARESİ HIÇ YOK
AH DERTLERİM PEK ÇOK
VAH ÇARESİ HIÇ YOK

10.Sahne

(ALEKSANDRA GRİGORYEVNA PODTOÇİNA – KIZI – KOVALOV - İVAN)

(Sahne ikiye ayrılmıştır. Bir masada KOVALOV ve İVAN mektup yazmaktadır, diğer yanda Bayan Podtoçina ve kızı evlilik üzerine konuşmaktadır.)

(Gogol-Bir Evlenme den uyarılama: II.Perde
Sahne1- Agafya Tihonovna 'nın tiradı)

Bayan Podtoçina'nın kızı

Aman yarabbim. Karar vermek ne güç şeymiş. Bir kişi, iki kişi olsa ne ise... Ama beş kişi. Gel de seç birini. Nikanor İvanoviç biraz zayıf ama, hiç de fena değil; İvan Kuzmiç de fena değil. Açık konuşmak gerekirse, İvan Pavlaoviç de biraz şişman ama, pekala gösterişli bir erkek. Söyleyin bana ne yapayım? Baltazar Baltazaroviç'de değerli bir adam. Platon Kovalev biraz fazla havalı ama yine de yakışıklı. Ah ne zor şey bu karar vermek. Anlatamam, anlatamam. Filip İvanoviç Potançikov'un dudaklarını, İvan Kuzmiç'in gözlerini, Platon Kovalev'in burnunu alsak. Baltazar Baltazaroviç 'in de halini tavrını... Bunun üzerine de İvan Pavloviç'in gösterişini katsak o zaman seçmek kolay olurdu. Halbuki şimdi düşün, düşün. Vallahi başıma ağrılar girdi. Bence en iyisi kura çekmek. İşi kismete bırakmalı. Kim çıkarsa o kocam olur. İsimleri birer kağıda yazarım. Sonra kağıtları kaparım. Kismetim kimse belli olur.

(Masaya yaklaşır, kağıtla makas alır. Kağıtları teker teker katlar, bunları yaparken konuşur.)

Ah şu kızlar ne talihsiz... Hele aşık olan kızlar... Erkekler anlamaz ki hiçbir şey... Ne ise hepsi hazır. Bunları çantamın içine koyayım.

(Kağıtları çantaya koyar eliyle karıştırır.)

IVAN

Efendim sizi uyarmıştım.

KOVALOV

Sen mi? Hangi konuda?

IVAN

Bayan Podtoçina!

KOVALOV

Evet ! Evet! Haklısın.

IVAN

Diyorum ki bir mektup yazsanız

KOVALOV

Bir mektup yazsam.

IVAN

Hesap sorsanız!

KOVALOV

Hesap sorsam.

IVAN

Deseniz ki eğer bu büyüü bozmazsan...

KOVALOV

Desem ki eğer bu büyüü bozmazsan...

IVAN

Bakın siz de papağan oldunuz...

KOVALOV

Bakın siz de papağan oldunuz.. Ne papağanı...Haddini bil İvan! Kim oluyorsun sen benimle dalga geçmeye...

IVAN

Özür dilerim efendim. Ben sadece....

KOVALOV

Uzatma kağıt kalem getir. Yazalım mektubu.

IVAN

Derhal efendim.

Ah içime bir korku geldi. Allah vere de Filip İvanoviç Potançikov çıksa; ama ne diye o olsun... İvan Kuzmiç daha iyi. Peki İvan Kuzmiç neden? Ötekilerin ne kusuru var? Hayır istemem. Kim çıkarsa o olsun.

(Eliyle kağıtları karıştırır ve çantadan yalnız birini değil, hepsini birden çıkarır.)

A.... Hep birden çıktı. Kalbim çarpıyor. Olmaz, olmaz. Yalnız bi tane çekmek lazım.

(Kağıtları tekrar çantasına koyar, karıştırır. Bu sırada annesi odaya girer. Yavaşça ilerleyerek arkasına gelir.)

Ah Baltazar Balta...yok canım, Filip İvanoviç Potançikov çıksa... Hayır hayır istemiyorum. Kısmetim ne ise o çıksın.

(Annesi kulağına fısıldar)

Bayan Podtoçina

Platon Kovalov

(Annesinin geldiğini fark etmediğinden korkul ile yerinden sıçrar.)

Bayan Podtoçina'nın kızı

Anne! Korkuttunuz beni.

Bayan Podtoçina

Korkacak bir şey yok. Ama bakıyorum sen hala kura çekmekle meşgulsün. Bırak bunları artık aklını başına topla. Hiç biri Platon Kovalov'un tırnağı bile olamaz.

Bayan Podtoçina'nın kızı

Öyle demeyin anneciğim. Hepsinin beğendiğim yanları var ama...

Bayan Podtoçina

Ama ama ama...Bırak bunları Allah aşkına. Filip İvanoviç Potançikov potansiyel kumarbaz , Baltazar Baltazaroviç; adından belli, odunun

teki. İvan Kuzmiç; vallahi kuzu gibi çevirir seni. İvan Pavloviç e gelince Pavlov'un köpeği gibi sersemin teki. Amaa Platon Kovalov! O öyle mi? Kelli felli adam. Boyu posu, huyu suyu, işi gücü düzgün. Akli olan boş bırakmaz onu bir gün.

(Kağıt kalem alıp gelir içeriye)
Buyurun, getirdim efendim.

KOVALOV

Yaz söylediklerimi;
Sayın Bayan Alekstandra
Grigoryevna!"

IVAN

Podtoçina da desek mi?

KOVALOV

Karışma her lafa bilir bilmez. Ne söylüyorsam yaz. O kadar!

IVAN

Özür dilerim efendim.

KOVALOV

Satır başı...

Bayan Podtoçina'nın kızı

İyi de Platon Kovalov'un benimle evleneceğinden nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz anneciğim?

Bayan Podtoçina

Elbette eminim. Bak bir mektup yollamış bize. Aşkını dile getiriyor belki de...

Bayan Podtoçina'nın kızı

A aaa! Öyle mi? Ne bekliyorsunuz o zaman açsanıza, öleceğim meraktan...

Bayan Podtoçina

Açıyorum işte acele etme.

(Mektup Kovalov'un sesinden duyulur.
Bayan Podtoçina ve kız, reaksiyonlarını seyirciye beden dili ile gösterirler.)

Bayan Podtoçina'nın kızı
Görüyor musunuz anne? Neler
diyor? Siz neler yaptınız? Benimle
evlenmeye mi zorladınız?

Bayan Podtoçina
Ne diyor bu Allah aşkına ? Sen bir
şey anladın mı?

Bayan Podtoçina'nın kızı
Benim tek anladığım istenmediğim
(Ağlamaya başlar)

Bayan Podtoçina
Saçmalama? Adam hastalanmış
belli ki! Burnundan aldığı garip bir

KOVALOV

Davranışınızın nedenini bir türlü
anlayamadım. Yemin ederim,
böyle yapmakla elinize bir şey
geçmeyecek, kızınızla evlenmeye
zorlayamayacaksınız beni.

KOVALOV

Burnumun başına gelenleri nasıl
herkes biliyorsa, ben de bütün
bunların sizin başınızın altından
çıktığını adım gibi biliyorum.
Burnumun ansızın yerini bırakıp
gidişi, önce bir memur kılığında
gezip tozarken, sonra kendi haline
dönüp yani bir burun olarak
kaçmaya kakışması, büyücülüğü
soylu bir uğraş sayan sizin gibilerin
marifetidir ancak. Ben kendi
payıma size önceden bildirmeyi bir
borç sayarım. Eğer sözü edilen
burun, hemen bu gün yerine
gelmezse, yasaların
koruyuculuğuna sığınmak zorunda
kalacağım.

Her şeye karşın saygıda kusur
etmeyen uşağınız
Platon Kovalev

mikrop mu acaba? Aklını da başından almış ne! Yazdıkları anlamlı değil. Ama derhal yanıt vermemiz lazım. Sen kalemi kağıdı hazırla.

Bayan Podtoçina

...Hele sizden böyle sitemleri hiç beklemezdim. Sözünü ettiğiniz memuru, ne kılık değiştirmiş olarak, ne de gerçek biçimiyle evime kabul etmediğimi bilmenizi isterim. Doğrusunu söylemek gerekirse, Filip İvanoviç Potançikov bize ara sıra gelirdi. İçki içmeyen, dürüst, bilgili bir kişi olarak kızımın evlenme niyetini açığa vurduğu halde, ona hiçbir zaman umut vermedim.

IVAN

Bayan Podtoçina'nın uşağı bir mektup getirdi efendim.

KOVALEV

Ne çabuk! Ödüş patladı korktu tabii! Hemen cevap yazdı. Aç da oku bakalım ne demiş?

IVAN

Sayın Bay Palaton Kuzmiç, Mektubunuza ne kadar şaşırsam yeridir.

KOVALEV

Bak bak sen! Filip İvanoviç ha? Demek o da evlenmek istiyordu? Vay vay vay? Bana da:" Aman efendim neresi güzel o kızın? Kırk gönlüm olsa birini vermem" diyordu.

IVAN

Efendim ben, sizin de bu kızla evlenmeye niyetiniz olmadığını sanıyordum.

Bayan Podtoçina

....Mektubunuzda bir burundan söz ediyorsunuz. Eğer bununla, kızımın evlenmenize karşı çıkıp, sizin arkanızdan nanik yaptığımı kastediyorsanız yanıliyorsunuz. Şaştım doğrusu böyle gariplikleri nerden çıkarıyorsunuz? Bu konuda ne düşündüğümü bilmeniz gerekir. Hatta kızımı şimdi, bu mektuptan sonra bile yasal yollarla isteyecek olursanız, seve seve size vereceğimden emin olunuz. Bunun öteden beri en içten dileğim olduğunu bildirir, değişmeyen umutlarla emirlerinizi beklerim...

KOVALEV

Öf İvan! Canımı sıkmayı bırak. Okumana bak.

IVAN

İmza... Aleksandra Podtoçina.

KOVALEV

Kadın suçlu değil. Bir suçlunun yazacağı satırlar böyle olmaz...

IVAN

Haklısınız efendim. Bir suçlunun yazacağı satırlar böyle olmaz... Bayan Podtoçina'nın burnunuzu duymamış olmasına inanmak güç ama...

KOVALEV

Ne demek istiyorsun? Herkes bunu mu konuşuyor yani?

IVAN

Üzgünüm ama öyle efendim. Petersburg'da artık herkes sizin

	burnunuzu konuşuyor. KOVALEV Ne diyorsun İvan? Mahvoldum o halde ben. Nedir bu başıma gelen? Hangi şeytan sardı bu belayı başıma? ŞARKI YOKTUR BENİM KADAR ŞANSSIZ BİRİ ŞU DOĞDOĞUM LANET GÜNDEN BERİ AH DERTLERİM PEK ÇOK VAH ÇARESİ HİÇ YOK AH DERTLERİM PEK ÇOK VAH ÇARESİ HİÇ YOK
--	---

11.Sahne

(PETERSBURG AHALİSİ YUNKER MAĞAZASI ÖNÜNE ÜŞÜŞÜR)

I. KADIN

Konyuşennaya Sokağında dans eden sandalyeler varmış duydunuz mu?

II. KADIN

O da bir şey mi? Kovalev'in Burnu saat 3'de Neva Caddesinde gezintiye çıkmış. Bir saate kadar buraya gelip Yunker Mağazasına girip alışveriş yapacakmış.

I.ADAM

Asrın mucizesini yakından görmek isteyenlere kiralık iskemle..Tanesi seksen kapık.

III. KADIN

Lütfen herkes sırasını bilsin. Ben bu iskemlenin ücretini ödedim. Önüme geçmeye hakkınız yok.

IV. KADIN

Kimsenin önünüze geçtiği falan yok hanımefendi. Ama siz de biraz ufak bir şapka taksaydınız. Arkanızda duran hiçbir şey göremiyor.

SATICI

Taze taze! Kurabiyelerim yeni çıktı fırından,
 Yiyen bir kere, yemeyen bin kere pişman.
 Beyler bayanlar buyurun bu yandan
 Geliyor Kovalev'in Burnu birazdan

YAŞLI BİR ALBAY

Aptalca yalan dolan söylentilerle halkı nasıl da dolandırıyorlar...

YAŞLI ALBAY'IN KARISI

Haklısın belki ama iki dakika beklesek de görsek

YAŞLI BİR ALBAY

Bir gün olsun sözlerime güvenmedin.

ŞARKI

DUYDUK DUYMADIK DEMEYİN
HER SÖYLENENE GÜVENMEYİN
ADAMIN BİRİ BURUNSUZ KALMIŞ
BURNU ADAMI BIRAKIP KAÇMIŞ
ŞEHRİN ALTINI ÜSTÜNE GETİREN
AKLI OLANI AKLINDAN EDEN
BURNU GÖRMEDEN GİTMEYİN
DUYDUK DUYMADIK DEMEYİN
HER SÖYLENENE GÜVENMEYİN

II. ADAM

Heey! Hey! Boşuna burada bekliyorsunuz! Kovalev'in Burnu Neva Caddesi'nde değil, Tavriçevsk Parkında dolaşıyormuş.

V. KADIN

Tıp fakültesinin tüm öğrencileri oraya incelemeye gitmişler.

III. ADAM

Eel enayi gibi niye bekliyoruz burada? Yürüyün Tavriçevsk Parkına.

**GAİPTEN GELEN SES (GOGOL'ÜN DEV KUKLASININ GÖLGESİ)
OLAY BUNDAN SONRA YİNE KOYU BİR SİS PERDESİNE BÜRÜNDÜ.
SONRASINDA NELER OLDUĞUNU ÖĞRENMEK NE YAZIK KI
ELİMİZDE DEĞİL...**

GİRİŞ ŞARKISI TEKRAR

III. PERDE

1.Sahne

(Kovalov, İvan, İvan Yakovleviç, Bayan Podtoçina ve kızı,Petersburg sokaklarındaki herkes)

(Kovalov odasında aynaya bakar, çığlık atıp Kazak dansı yapmaya başlar. Burnu eskisi gibi olması gerektiği yerededir.)

KOVALOV

İnanamıyorum! Burnum eski yerinde.

ŞARKI

ESKİ YÜZÜME KAVUŞTUM
SAPASAĞLAM YERİNDE BURNUM
BAŞIMA GELENLERDEN SONRA
İNANMAK ÇOK ZOR DA OLSA
ANLADIM Kİ GERÇEK HAZİNE
İNSANIN KENDİ İÇİNDE

BURNUM TERKEDİNCE BENİ
OLDU UKALA SEVİMSİZ BİRİ
DIŞARDA GÖRÜNCE ONU
SORDUM KENDİ KENDİME;
OLMAK İSTEDİĞİN BU MU?

ESKİ YÜZÜME KAVUŞTUM
SAPASAĞLAM YERİNDE BURNUM
BAŞIMA GELENLERDEN SONRA
İNANMAK ÇOK ZOR DA OLSA
ANLADIM Kİ GERÇEK HAZİNE
İNSANIN KENDİ İÇİNDE

İvan çabuk gel, yüzümü yıkayacağım; suyum, havlumu getir.

(Tekrar tekrar aynaya bakar)

İvan baksana şu burnuma! Sivilce mi çıkmış ne?

İVAN

Sivilce mivilce yok; Burnunuz tertemiz.

KOVALOV

İyi, sivilcenin canı cehennemel!

(Kapının aralığından,berber İvan Yakovleviç başı uzanır.)

İVAN YAKOVLEVİÇ

Tıraş için çağırtmıştınız efendim

KOVALOV

Ellerin temiz mi? Önce onu söyle!

IVAN YAKOVLEVİÇ

Temizdir efendim!

KOVALOV

Yalan söyleme!

IVAN YAKOVLEVİÇ

Vallahi temiz beyim!

KOVALOV

Peki başla öyleyse.

(Kovalev sandalyeye oturur. Ivan Yakovleviç boynuna peşkir bağlar, fırçasını sabunla bolca köpürtür. Kovalev'in yüzünü doğum günü pastalarına benzer şekilde köpükler içinde bırakır. Bir yandan da hayret içinde Kovalev'in burnunu incelerken kendi kendine söylenir.)

IVAN YAKOVLEVİÇ

Şu ise bakın! Kimin aklına gelirdi?

(Köpürtme bitince, bütün dikkatini toplar, iki parmağını açıp burnunu tutup kaldırmak üzere yaklaşır)

KOVALOV

Aman ne yapıyorsun? Dikkat et!

(Berber korkar. Elleri yana düşer. Burnu tutmadan tıraş etmeye alışık değildir. Beceriksizce, elini Kovalev'in burnuna değdirmeden tıraşı yapmaya çalışır.)

IVAN YAKOVLEVİÇ

Merak etmeyin efendim. Bitti işte.

(Kovalev neşe içinde berberden çıkar, pastaneye gider.)

KOVALOV

Oğlum bir fincan sıcak çikolata!

(Pastanedeki aynaya koşar bakar. Burnunun yerinde olduğunu görüp rahatlar.)

(Kovalev neşe içinde pastaneden çıkar bakanlığa doğru yola çıkar. Yolda eski bir arkadaşına ve bayan Podtiçina ile kazına rastlar, selam verdiği kimse garip davranmaz ona)

KOVALOV

Kimse gülüp, alay etmiyor. Demek ki gerçekten burnum olması gereken yerde.

GİRİŞ ŞARKISI TEKRAR

(Herkes toplu olarak sahnede yer alır)

2.Sahne

(DEV GOGOL KUKLASI)

Görüyorsunuz, geniş ülkemizin kuzey başkentinde neler oluyor!...Gerçi anlattıklarımı şöyle bir düşünürseniz, gerçeklere uymayan bir çok yanını bulabilirsiniz. Burnun bir gün ansızın yerinden ayrılışını, 3. dereceden bir memur kılığında şurada burada boy göstermesini bir yana bırakalım. Peki ama koskoca binbaşı gazeteye, kayıp burun ilanı vermeye gider mi? Ya pişmiş ekmekten burun nasıl çıkar? Peki Kovalev'in burnunun pişmiş ekmek içinde berberin evinde ne işi var? Hayır hayır! Ben anlayamıyorum bütün bunları, hiçbirini aklım almıyor! Daha da tuhaf olanı, nasıl oluyor da yazarlar böyle konuları ele alıyorlar? Bunu, hele bunu hiç anlamıyorum! Birincisi böyle yazıların yurdumuza bir yararı dokunmaz. İkincisi... ikincisi de aynı...hiçbir yararı yok efendim!...O zaman ne diye yazarlar böyle şeyleri? Anlamıyorum...kesinlikle aklım ermiyor!... Ama ben yine de derim ki, bu işin içinde bir iş var; adamlar bu gibi konulara durum dururken el atmıyorlar...

Olayların tuhaflığına gelince; oluyor böyle şeyler. İster inanın, ister inanmayın oluyor. Çok seyrek de olsa karşılaşıyoruz böyle şeylerle....

GİRİŞ ŞARKISI (Sözsüz) TEKRAR

(SELAM)

*Dünya aynı dünya
Burun aynı burun
Peki bu gittikçe ağırlaşan
Koku ne?*

Mutlu Çelik